

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2026.55.0.5510>

УДК 364-3:352
JEL L31, D64, H80, R58

СУЧАСНІ ФОРМИ СПІВПРАЦІ БЛАГОДІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ І ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Микола Руденко¹, Леся Гаряга², Ілона Деревінська³

¹Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького,
18031, м. Черкаси, бульв. Шевченка, 81
e-mail: mykola_rudenko@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-1966-7695

²Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького,
18031, м. Черкаси, бульв. Шевченка, 81
e-mail: garyaga@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-5266-797X

³Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького,
18031, м. Черкаси, бульв. Шевченка, 81
e-mail: ilonaderevinska1998@gmail.com
ORCID ID: 0009-0003-1419-3093

Анотація. У статті досліджено сучасні форми співпраці благодійних організацій і територіальних громад в умовах зростання соціальних потреб та обмеженості місцевих ресурсів. Метою є систематизація форм взаємодії, розкриття механізмів акумулювання і спільного використання ресурсів та визначення умов підвищення її результативності. Використано методи теоретичного узагальнення, порівняльного аналізу, класифікації та системного підходу. Виокремлено благодійно-проектну, волонтерсько-організаційну, грантово-фандрайзингову, соціально-підприємницьку, мережево-інституційну та цифрово-платформну форми співпраці. Встановлено, що їх поєднання сприяє мобілізації фінансових, кадрових, інформаційних та інфраструктурних ресурсів, розвитку соціального капіталу і зміцненню спроможності громад. Обґрунтовано необхідність інституціоналізації партнерства, диверсифікації фінансування, розвитку цифрових платформ, фондів громад і соціальних підприємств. Результати можуть використовувати органи місцевого самоврядування та благодійні організації.

Ключові слова: благодійні організації, територіальні громади, волонтерство, мережеві громадські ініціативи, грантова діяльність, фінансові ресурси, благодійність, цифрові платформи взаємодії, органи місцевого самоврядування, спільне використання ресурсів.

Постановка проблеми. Поглиблення процесів децентралізації, повномасштабна війна та спричинені нею соціально-економічні втрати істотно змінили систему задоволення суспільних потреб на місцевому рівні. Територіальні громади одночасно

© Микола Руденко, Леся Гаряга, Ілона Деревінська, 2026.

Ця стаття поширюється на умовах ліцензії
Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

зіткнулися зі зростанням потреб у гуманітарній допомозі, соціальному захисті, підтримці внутрішньо переміщених осіб, військовослужбовців і членів їхніх сімей, відновленні пошкодженої інфраструктури та забезпеченні базових публічних послуг. За таких умов фінансових, організаційних і кадрових можливостей органів місцевого самоврядування нерідко недостатньо для своєчасного реагування на весь комплекс локальних проблем. Це посилює значення благодійних організацій, волонтерських об'єднань, громадських ініціатив, соціальних підприємств і донорських інституцій як учасників місцевого соціально-економічного розвитку.

Благодійні організації в сучасній економіці виконують не лише функцію акумулювання та розподілу пожертв. Вони беруть участь у виявленні суспільних потреб, мобілізації фінансових і нефінансових ресурсів, організації надання соціальних послуг, реалізації гуманітарних та інфраструктурних проєктів, залученні міжнародної допомоги й формуванні горизонтальних зв'язків між жителями громади, бізнесом і публічною владою. Відповідно, співпраця благодійних організацій із територіальними громадами поступово трансформується з епізодичної допомоги в систему сталого партнерства, у межах якої поєднуються ресурси, компетентності та організаційні можливості різних учасників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукове опрацювання проблематики співпраці благодійних організацій і територіальних громад охоплює декілька взаємопов'язаних напрямів. Правові та організаційні засади волонтерської діяльності в Україні розглядаються в дослідженні Панченко А., яка визначає її місце в системі благодійної діяльності та недержавного соціального забезпечення [1], а Дробуш І. та Ішук С. досліджують особливості розвитку волонтерства безпосередньо на рівні територіальних громад [2]. Кузьменко О., Шевченко Л. Кожура Л. пов'язують використання цифрових технологій із підвищенням оперативності, прозорості та масштабованості волонтерських ініціатив [3]. Економічну природу благодійних організацій досліджує Лагута Я. [4], теоретичні й прикладні аспекти соціального підприємництва висвітлено у працях Ревко А., Білої І., Шевченко О. та Швець Г. [5-7]. Механізми залучення додаткових ресурсів для розвитку громад досліджуються в контексті фандрайзингової та грантової діяльності [8-9]. Методологічне підґрунтя дослідження міжсекторної взаємодії сформовано у працях таких науковців як Брайсон Дж., Кросбі Б., Стоун М., Газлі Б., Брудні Дж., Ворберг В., Беккерс В. Дж., Таммерс Л., Дефурні Дж., Ніссенс М. [13-16].

Водночас, недостатньо розробленим залишається комплексний підхід, який давав би змогу розглядати благодійність, волонтерство, соціальне підприємництво, грантову діяльність, цифрові платформи та мережеві громадські ініціативи як взаємопов'язані форми єдиного механізму співпраці благодійних організацій і територіальних громад.

Постановка завдання. Метою статті є теоретичне узагальнення та систематизація сучасних форм співпраці благодійних організацій і територіальних громад, розкриття механізмів акумулювання та спільного використання їхніх ресурсів, а також визначення організаційно-економічних умов підвищення результативності взаємодії.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є положення теорії міжсекторного партнерства, заінтересованих сторін, соціального підприємництва, соціального капіталу, співтворення суспільної цінності та спільного виробництва публічних послуг. Для уточнення понятійного апарату використано методи теоретичного узагальнення та наукової абстракції. Системний і структурно-функціональний підходи застосовано для визначення складу учасників, ресурсів, функцій та інституційних зв'язків у процесі співпраці. За допомогою порівняльного аналізу встановлено відмінності між традиційною благодійністю, волонтерськими

ініціативами, соціальним підприємництвом, грантово-проектною співпрацею, фондами громад і цифровими платформами.

Виклад основного матеріалу. Розвиток співпраці благодійних організацій і територіальних громад зумовлений зміною ролі обох сторін у процесах місцевого соціально-економічного розвитку. Територіальна громада в сучасних умовах виступає не лише адміністративно-територіальною одиницею, а й локальною соціальною системою, у межах якої формуються спільні інтереси, відносини довіри, механізми самоорганізації та практики колективного розв'язання суспільних проблем [11]. Благодійні організації, своєю чергою, поступово виходять за межі функції акумулювання пожертв і перетворюються на організаційних посередників між донорами, волонтерами, представниками бізнесу, органами місцевого самоврядування та отримувачами допомоги [4].

За такого підходу співпрацю благодійних організацій і територіальних громад доцільно розглядати як систему узгоджених дій, спрямованих на спільне виявлення локальних потреб, мобілізацію ресурсів, розроблення та реалізацію соціально значущих проєктів, розподіл відповідальності й оцінювання одержаних результатів. Її принциповою ознакою є участь громади не лише як отримувача благодійної допомоги, а як суб'єкта, що бере участь у визначенні пріоритетів, формуванні ресурсного забезпечення та контролі за реалізацією відповідних ініціатив.

Сучасна модель співпраці передбачає перехід до партнерської взаємодії, за якої благодійна організація, орган місцевого самоврядування, жителі громади, громадські об'єднання та суб'єкти підприємництва спільно формують суспільну цінність. Такий перехід відповідає концепції співтворення та спільного виробництва публічних послуг, відповідно до якої результат визначається не тільки обсягом залучених фінансових ресурсів, а й здатністю учасників поєднати знання, компетентності, інфраструктуру та соціальні зв'язки [13; 16].

Партнерська модель не заперечує значення прямої благодійної допомоги. У ситуаціях гуманітарної кризи, стихійного лиха, воєнних загроз або різкого погіршення умов життя окремих груп населення швидке передання матеріальних і фінансових ресурсів залишається необхідним. Водночас обмеження співпраці виключно розподілом допомоги не забезпечує довгострокового посилення спроможності громади. Стале партнерство має поєднувати задоволення невідкладних потреб із формуванням умов для відновлення економічної активності, розвитку людського капіталу, зміцнення соціальної згуртованості та підвищення здатності громади самостійно реагувати на майбутні виклики [2, 7].

Узагальнення наукових підходів дає змогу виокремити шість основних форм сучасної співпраці благодійних організацій і територіальних громад (табл. 1).

Спільне використання фінансових, матеріальних, кадрових, інформаційних та інфраструктурних ресурсів є наскрізним механізмом усіх форм співпраці. Соціальні підприємства можуть створювати робочі місця для внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, людей з інвалідністю та інших вразливих груп, а також надавати соціальні, освітні, реабілітаційні, екологічні й культурні послуги. Благодійні організації в цій моделі можуть виступати засновниками, інвесторами, власниками майна або отримувачами частини доходів для фінансування статутної діяльності.

Місцева влада здатна підтримувати соціальне підприємництво через пільгове надання приміщень, включення відповідних проєктів до програм розвитку, закупівлю соціально значущих послуг і створення консультаційних програм. Водночас соціальне підприємництво не замінює благодійність або бюджетне фінансування, а його потенціал залежить від попиту, управлінських компетентностей, стартового капіталу та здатності поєднувати економічні й соціальні цілі [14].

Таблиця 1

Сучасні форми співпраці благодійних організацій і територіальних громад

Форма співпраці	Зміст взаємодії	Основні учасники	Домінантні ресурси	Очікуваний результат
Благодійно-проектна	Спільне визначення локальної проблеми, фінансування та реалізація конкретного соціального або гуманітарного проєкту	Благодійні організації, органи місцевого самоврядування, отримувачі допомоги	Благодійні внески, матеріальні ресурси, управлінські компетентності	Задоволення конкретної суспільної потреби
Волонтерсько-організаційна	Залучення та координація добровільної праці мешканців, створення волонтерських центрів і команд	Волонтери, благодійні та громадські організації, місцева влада	Час, професійні навички, соціальні зв'язки, організаційні ресурси	Оперативне реагування та зростання громадської участі
Грантово-фандрайзингова	Розроблення проєктів, залучення зовнішнього фінансування, співфінансування та звітування	Територіальні громади, благодійні організації, донори, бізнес	Гранти, пожертви, місцеве співфінансування, інформація	Реалізація проєктів розвитку та залучення додаткових ресурсів
Соціально-підприємницька	Проведення господарської діяльності для фінансування соціальної місії та задоволення потреб громади	Соціальні підприємства, благодійні організації, місцева влада, вразливі групи	Підприємницькі доходи, праця, майно, знання	Фінансова стійкість соціальних ініціатив і створення робочих місць
Мережево-інституційна	Формування фондів громад, коаліцій, партнерських рад і міжорганізаційних мереж	Благодійні та громадські організації, територіальні громади, бізнес, донори	Соціальний капітал, репутація, експертні та організаційні ресурси	Довгострокова координація та інституціоналізація співпраці
Цифрово-платформна	Координація потреб, пропозицій допомоги, волонтерів, пожертв і звітності через цифрові системи	Благодійні організації, волонтери, донори, територіальні громади, технологічні компанії	Дані, цифрова інфраструктура, онлайн-комунікації	Зниження витрат координації, прозорість і масштабування допомоги

Джерело: систематизовано авторами на основі [1–10; 13–17]

Цифрові платформи знижують витрати на пошук партнерів і передавання інформації, розширюють охоплення благодійних кампаній, прискорюють реагування на потреби громади та дають змогу уникати дублювання допомоги. Вони також сприяють залученню невеликих пожертв, дистанційного волонтерства й фахівців з інших територій. Водночас цифровізація супроводжується ризиками неналежного захисту персональних даних, шахрайства, маніпулювання інформацією, цифрової нерівності та технологічної залежності. Тому платформи повинні забезпечувати верифікацію запитів, контроль доступу до даних, відстеження руху ресурсів і публічне представлення результатів.

Спільне використання ресурсів передбачає узгоджений внесок різних учасників. Територіальна громада може надавати приміщення, майно, організаційну підтримку та інформацію про локальні потреби; благодійні організації – фінансування, проєктний менеджмент і доступ до донорських мереж; бізнес – обладнання, транспорт, технології та співфінансування; волонтери – час, знання й соціальні зв'язки. Поєднання цих ресурсів створює синергетичний ефект, оскільки окремо жоден із них не гарантує функціонування цілісної системи соціальних послуг.

Результативність співпраці слід оцінювати не лише за обсягом залучених коштів або кількістю отримувачів допомоги, а й за змінами у спроможності громади. До них належать розвиток місцевих організацій, зростання громадської активності, формування професійних компетентностей, підвищення довіри, створення робочих місць, поліпшення доступності послуг і здатність продовжувати проєкти після завершення зовнішнього фінансування [5].

Безпосередні результати характеризують обсяги наданих товарів і послуг, кількість заходів, волонтерів, донорів та отримувачів допомоги. Довгострокові результати відображають зміни у соціальній згуртованості, економічній активності, інституційній спроможності, якості місцевого управління та стійкості громади. Тому орієнтація лише на кількісні показники не дає змоги повною мірою оцінити суспільний вплив проєкту.

Взаємодія може супроводжуватися ризиками нерівномірного розподілу впливу й відповідальності. Благодійна організація, контролюючи фінансування, може визначати пріоритети без достатнього врахування позиції територіальної громади, тоді як орган місцевого самоврядування може перекладати на благодійні структури виконання власних функцій. Конкуренція за донорські кошти, дублювання діяльності та недостатня прозорість знижують довіру між учасниками.

До системних обмежень належать нестабільність фінансування, кадровий дефіцит, недостатня професійна підготовка, бюрократичні процедури, низький рівень цифрових компетентностей, слабка координація та проєктна фрагментарність. За відсутності інтеграції короткострокових ініціатив у стратегії розвитку громади створена інфраструктура або послуги можуть залишитися без подальшого фінансування [9].

Підвищення результативності співпраці потребує її інституціоналізації через формування стабільних і прозорих правил взаємодії. Доцільно укладати меморандуми або партнерські угоди, у яких визначаються мета, внески учасників, порядок ухвалення рішень, механізми обміну інформацією, відповідальність, показники результативності та умови продовження або завершення проєкту.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Сучасний розвиток благодійної діяльності на місцевому рівні характеризується переходом від епізодичного надання допомоги до системної взаємодії. Благодійні організації дедалі частіше виконують функції не лише акумулювання й розподілу пожертв, а й організаційної

координації, проєктного управління, залучення донорського фінансування, розвитку волонтерських мереж та об'єднання ресурсів органів місцевого самоврядування, бізнесу і громадян. Територіальна громада за такої моделі виступає не пасивним отримувачем допомоги, а повноправним учасником визначення потреб, планування заходів, формування ресурсного забезпечення та оцінювання суспільних результатів.

Систематизація сучасних практик дала змогу виокремити благодійно-проєктну, волонтерсько-організаційну, грантово-фандрайзингову, соціально-підприємницьку, мережево-інституційну та цифрово-платформну форми співпраці благодійних організацій і територіальних громад. Наскрізною основою визначених форм є спільне використання фінансових, матеріальних, кадрових, інформаційних, репутаційних та інфраструктурних ресурсів. Встановлено, що кожна форма співпраці має специфічне функціональне призначення. Благодійно-проєктна взаємодія забезпечує задоволення конкретних локальних потреб; волонтерсько-організаційна сприяє мобілізації людського потенціалу та зміцненню горизонтальних зв'язків; грантово-фандрайзингова розширює можливості залучення зовнішнього фінансування; соціально-підприємницька формує передумови для фінансової стійкості соціальних ініціатив; мережево-інституційна забезпечує довгострокову координацію учасників; цифрово-платформна зменшує інформаційні та організаційні витрати взаємодії. Найбільший потенціал мають комбіновані моделі, у яких декілька форм співпраці застосовуються одночасно та доповнюють одна одну.

Основними обмеженнями розвитку співпраці залишаються нестабільність фінансування, залежність від короткострокових грантових програм, кадровий дефіцит, недостатня професійна підготовка учасників, слабка координація, бюрократичні процедури та фрагментарність соціальних проєктів. Для цифрово-платформної взаємодії додатковими ризиками є неналежний захист персональних даних, шахрайські збори, цифрова нерівність та відсутність належної верифікації запитів і отримувачів допомоги. Неврегульованість зазначених питань може знижувати довіру між учасниками та обмежувати можливості масштабування успішних практик.

Підвищення ефективності співпраці потребує формування стабільного інституційного середовища. Доцільними є укладання партнерських угод між благодійними організаціями та органами місцевого самоврядування, створення відкритих координаційних і консультативних структур, узгодження благодійних і грантових проєктів зі стратегіями розвитку громад, запровадження єдиних процедур моніторингу та публічного звітування. Важливого значення набувають диверсифікація джерел фінансування, поєднання грантів із місцевим співфінансуванням, розвиток фондів громад, соціальних підприємств, цифрових платформ і програм підготовки фахівців із проєктного управління та фандрайзингу.

1. Панченко А.О. Волонтерська діяльність як одна із форм благодійної діяльності в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. Т. 2, вип. 84. С. 113–117. DOI: 10.24144/2307-3322.2024.84.2.14.
2. Дробуш І., Ішук С. Волонтерська діяльність в громадах: актуальні питання правової регламентації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Т. 4, вип. 87. С. 329–335. DOI: 10.24144/2307-3322.2025.87.4.51.
3. Кузьменко О.В., Шевченко Л.В., Кожура Л.О. Цифрова трансформація волонтерської діяльності. *Dictum Factum*. 2026. № 1(19). С. 221–227. DOI: 10.32703/2663-6352/2026-1-19-221-227.

4. Лагута Я. Благодійні організації в системі економіки: сутність, функції та особливості управління в умовах воєнних і повоєнних трансформацій. *Економіка та суспільство*. 2026. Вип. 83. DOI: 10.32782/2524-0072/2026-83-139.
5. Ревко А.М. Соціальний капітал як детермінанта розвитку громади та соціального підприємництва в умовах сучасних викликів. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 43. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-43-61.
6. Біла І.С., Шевченко О.О. Соціальне підприємництво – сучасний тренд економічного розвитку. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2021. Т. 6, № 1. С. 28–33. DOI: 10.18523/2519-4739.2021.6.1.28-33.
7. Швець Г.О. Соціальне підприємництво: теоретичні та практичні аспекти. *Економіка і організація управління*. 2020. № 3(39). С. 243–251. DOI: 10.31558/2307-2318.2020.3.21.
8. Башлай С.В., Салата Г.В. Технологія фандрайзингу для стимулювання розвитку об'єднання територіальних громад. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2021. № 20(48). С. 96–101. DOI: 10.25264/2311-5149-2021-20(48)-96-101.
9. Ревко А.М., Чумак К.Ю. Фандрайзинг соціальних проєктів як інструмент соціального розвитку територіальних громад. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 3(23). С. 57–64. DOI: 10.25140/2411-5215-2020-3(23)-57-64.
10. Клименко І., Замора О. Імплементация освітніх грантових програм у громадах України: аналіз викликів та можливостей на прикладі програм Erasmus+ та House of Europe. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Економіка»*. 2025. Т. 21, № 42. DOI: 10.33296/2707-0654-21(42)-07.
11. Дейнеко О.О. Об'єднані територіальні громади як нові локальні спільноти в Україні: механізми формування соціальної згуртованості. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2021. № 1(49). С. 14–21. DOI: 10.20535/2308-5053.2021.1(49).232644.
12. Балдинюк В.М. Співробітництво територіальних громад України: виклики та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 63. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-63-29.
13. Bryson J.M., Crosby B.C., Stone M.M. Designing and Implementing Cross-Sector Collaborations: Needed and Challenging. *Public Administration Review*. 2015. Vol. 75, No. 5. P. 647–663. DOI: 10.1111/puar.12432.
14. Defourny J., Nyssens M. Conceptions of Social Enterprise and Social Entrepreneurship in Europe and the United States: Convergences and Divergences. *Journal of Social Entrepreneurship*. 2010. Vol. 1, No. 1. P. 32–53. DOI: 10.1080/19420670903442053.
15. Gazley B., Brudney J.L. The Purpose (and Perils) of Government–Nonprofit Partnership. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*. 2007. Vol. 36, No. 3. P. 389–415. DOI: 10.1177/0899764006295997.
16. Voorberg W.H., Bekkers V.J.J.M., Tummers L.G. A Systematic Review of Co-Creation and Co-Production: Embarking on the Social Innovation Journey. *Public Management Review*. 2015. Vol. 17, No. 9. P. 1333–1357. DOI: 10.1080/14719037.2014.930505.
17. Rudenko M., Tretiak N., Nagaichuk N., Shmatkovska T., Kuksa V., Sakhno T. Russia's military aggression: analysis of socio-economic and environmental consequences of the destruction of the ecosystem of Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2025. № 6 (65). P. 536–547. DOI: 10.55643/fcaptp.6.65.2025.4926.

References

1. Panchenko, A.O. (2024). Volonterska diialnist yak odna iz form blahodiinoi diialnosti v Ukraini [Volunteer activity as one of the forms of charitable activity in Ukraine]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, vol. 2, issue 84, pp. 113–117. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.2.14> [in Ukrainian].
2. Drobush, I., Ishchuk, S. (2025). Volonterska diialnist v hromadakh: aktualni pytannia pravovoi rehlementatsii [Volunteer activity in communities: current issues of legal

- regulation]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, vol. 4, issue 87, pp. 329–335. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.4.51> [in Ukrainian].
3. Kuzmenko, O. V., Shevchenko, L. V., Kozhura, L. O. (2026). Tsyfrova transformatsiia volonterskoi diialnosti [Digital transformation of volunteer activity]. *Dictum Factum*, no. 1(19), pp. 221–227. DOI: <https://doi.org/10.32703/2663-6352/2026-1-19-221-227> [in Ukrainian].
 4. Lahuta, Ya. (2026). Blahodiini orhanizatsii v systemi ekonomiky: sutnist, funktsii ta osoblyvosti upravlinnia v umovakh voiennykh i povoiennykh transformatsii [Charitable organizations in the economic system: essence, functions and management features under wartime and post-war transformations]. *Economy and Society*, issue 83. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-139> [in Ukrainian].
 5. Revko, A. M. (2022). Sotsialnyi kapital yak determinanta rozvytku hromady ta sotsialnoho pidpriemnytstva v umovakh suchasnykh vyklykiv [Social capital as a determinant of community development and social entrepreneurship under contemporary challenges]. *Economy and Society*, issue 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-61> [in Ukrainian].
 6. Bila, I. S., Shevchenko, O. O. (2021). Sotsialne pidpriemnytstvo — suchasnyi trend ekonomichnoho rozvytku [Social entrepreneurship as a modern trend in economic development]. *NaUKMA Research Papers. Economics*, vol. 6, no. 1, pp. 28–33. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2021.6.1.28-33> [in Ukrainian].
 7. Shvets, H. O. (2020). Sotsialne pidpriemnytstvo: teoretychni ta praktychni aspekty [Social entrepreneurship: theoretical and practical aspects]. *Economics and Organization of Management*, no. 3(39), pp. 243–251. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2020.3.21> [in Ukrainian].
 8. Bashlai, S. V., Salata, H. V. (2021). Tekhnolohiia fandreizynhu dlia stymuliuvannia rozvytku obiednannia terytorialnykh hromad [Fundraising technology for stimulating the development of amalgamated territorial communities]. *Scientific Notes of Ostroh Academy National University. Economics Series*, no. 20(48), pp. 96–101. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-20\(48\)-96-101](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-20(48)-96-101) [in Ukrainian].
 9. Revko, A. M., Chumak, K. Yu. (2020). Fandreizynh sotsialnykh proektiv yak instrument sotsialnoho rozvytku terytorialnykh hromad [Fundraising for social projects as an instrument of social development of territorial communities]. *Problems and Prospects of Economics and Management*, no. 3(23), pp. 57–64. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2020-3\(23\)-57-64](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2020-3(23)-57-64) [in Ukrainian].
 10. Klymenko, I., Zamora, O. (2025). Implementatsiia osvitnikh hrantovykh prohram u hromadakh Ukrainy: analiz vyklykiv ta mozhlyvostei na prykladi prohram Erasmus+ ta House of Europe [Implementation of educational grant programs in Ukrainian communities: analysis of challenges and opportunities based on the Erasmus+ and House of Europe programs]. *Adaptive Management: Theory and Practice. Series Economics*, vol. 21, no. 42. DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-21\(42\)-07](https://doi.org/10.33296/2707-0654-21(42)-07) [in Ukrainian].
 11. Deineko, O. O. (2021). Obiednani terytorialni hromady yak novi lokalni spilnoty v Ukraini: mekhanizmy formuvannia sotsialnoi zghurtovanosti [Amalgamated territorial communities as new local communities in Ukraine: mechanisms of social cohesion formation]. *Bulletin of the National Technical University of Ukraine “Kyiv Polytechnic Institute”*. *Political Science. Sociology. Law*, no. 1(49), pp. 14–21. DOI: [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2021.1\(49\).232644](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2021.1(49).232644) [in Ukrainian].
 12. Baldyniuk, V. M. (2024). Spivrobitnytstvo terytorialnykh hromad Ukrainy: vyklyky ta perspektyvy [Cooperation of territorial communities of Ukraine: challenges and prospects]. *Economy and Society*, issue 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-29> [in Ukrainian].

13. Bryson, J. M., Crosby, B. C., Stone, M. M. (2015). Designing and implementing cross-sector collaborations: Needed and challenging. *Public Administration Review*, vol. 75, no. 5, pp. 647–663. DOI: <https://doi.org/10.1111/puar.12432> [in English].
14. Defourny, J., Nyssens, M. (2010). Conceptions of social enterprise and social entrepreneurship in Europe and the United States: Convergences and divergences. *Journal of Social Entrepreneurship*, vol. 1, no. 1, pp. 32–53. DOI: <https://doi.org/10.1080/19420670903442053> [in English].
15. Gazley, B., Brudney, J.L. (2007). The purpose (and perils) of government–nonprofit partnership. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, vol. 36, no. 3, pp. 389–415. DOI: <https://doi.org/10.1177/0899764006295997> [in English].
16. Voorberg, W.H., Bekkers, V.J.J.M., Tummers, L.G. (2015). A systematic review of co-creation and co-production: Embarking on the social innovation journey. *Public Management Review*, vol. 17, no. 9, pp. 1333–1357. R DOI: <https://doi.org/10.1080/14719037.2014.930505> [in English].
17. Rudenko, M., Tretiak, N., Nagaichuk, N., Shmatkovska, T., Kuksa, V., Sakhno, T. (2025) Russia's military aggression: analysis of socio-economic and environmental consequences of the destruction of the ecosystem of Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, no. 6 (65). pp. 536–547. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.65.2025.4926> [in English].

MODERN FORMS OF COOPERATION BETWEEN CHARITABLE ORGANIZATIONS AND TERRITORIAL COMMUNITIES

Mykola Rudenko¹, Lesya Hariaha², Ilona Derevinska³

¹Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy,
81 Shevchenko Boulevard, Cherkasy, 18031, Ukraine
e-mail: mykola_rudenko@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-1966-7695

²Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy,
81 Shevchenko Boulevard, Cherkasy, 18031, Ukraine
e-mail: garyaga@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-5266-797X

³Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy,
81 Shevchenko Boulevard, Cherkasy, 18031, Ukraine
e-mail: ilonaderevinska1998@gmail.com
ORCID ID: 0009-0003-1419-3093

Abstract. The article examines modern forms of cooperation between charitable organizations and territorial communities under conditions of growing social needs, limited local resources, wartime challenges and the increasing importance of intersectoral partnership. The purpose of the study is to systematize the main forms of such cooperation, reveal the mechanisms of accumulating and sharing resources, and determine the organizational and economic conditions for improving its effectiveness. The methodological basis combines theoretical generalization, comparative analysis, classification, systems approach and structural-functional analysis. Six principal forms of cooperation are identified: charity project-based, volunteer-organizational, grant and fundraising, social entrepreneurial, network-institutional, and digital-platform-based. Their differences are determined by the composition of participants, the dominant type of resources, the coordination mechanism, the level of institutionalization and the expected results. It is established that resource sharing

acts as a cross-cutting mechanism of all the identified forms and includes financial, material, human, informational, reputational and infrastructural resources. The combination of contributions from charitable organizations, local self-government bodies, businesses, donors, volunteers and residents creates a synergistic effect manifested not only in the growth of attracted aid but also in the development of local competencies, social capital, access to socially important services and community resilience. The most promising models combine several forms of cooperation and integrate short-term assistance with long-term community development. Particular attention is paid to digital platforms, community foundations, social enterprises, co-financing mechanisms and partnership agreements. The practical value of the results lies in the possibility of using the proposed classification by local self-government bodies, charitable and civil society organizations when selecting partnership models, defining resource contributions and designing local development programs.

Keywords: charitable organizations, territorial communities, volunteering, networked public initiatives, grant activities, financial resources, charity, digital interaction platforms, local governments, resource sharing.

Стаття надійшла до редколегії 11.05.2026

Прийнята до друку 25.06.2026

Опублікована (оприлюднена) 30.06.2026